

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΕΠ 460	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6ο και 8ο Εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ο Ψυχρός πόλεμος 1945-1990		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>	Παράδοση		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Κύριος στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές/τριες να κατανοήσουν την εξέλιξη της παγκόσμιας Ιστορίας του β' μισού του 20^{ού} αιώνα, μέσα από τη γνώση των σημαντικότερων γεγονότων που τη σημάδεψαν, και, παράλληλα, να συμβάλει στην αναζήτηση των αιτιών της έναρξης του «Ψυχρού Πολέμου».

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Κατά το πνεύμα του Μαθήματος, επιδιώκεται οι φοιτητές/-τριες να αποκτήσουν την ικανότητα της σύνδεσης των διαφόρων, κοινωνικών και άλλων, μετασχηματισμών της περιόδου, με το γενικό ιστορικό πλαίσιο της εξεταζόμενης περιόδου.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει στην Ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου, από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου έως και το 1990, περίοδο που έχει μείνει γνωστή ως «Ψυχρός Πόλεμος». Πιο συγκεκριμένα, μέσα από την παρουσίαση των κυριότερων ιστορικών στιγμών της περιόδου, εξετάζονται οι παράγοντες εκείνοι που - διαμορφώθηκαν μέσα από τον Β' ΠΠ και- καθόρισαν τις μεταπολεμικές διεθνείς εξελίξεις. Εκκινώντας από τον προσδιορισμό της έννοιας του «Ψυχρού Πολέμου» και της έναρξής του, το μάθημα επικεντρώνεται στις κυριότερες οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις της περιόδου και την επίδρασή τους στην εσωτερική πολιτική κατάσταση των ευρωπαϊκών και άλλων κρατών. Αντίστοιχα, εξετάζονται οι επιπτώσεις του ποικιλόμορφου αμερικανοσοβιετικού ανταγωνισμού και ο αντίκτυπος των ανάλογων πολιτικών ΕΣΣΔ-«Ευρωατλαντισμού» της περιόδου 1945-1990, αλλά και του τέλους του «Ψυχρού Πολέμου» (με τη διάλυση της ΕΣΣΔ), στις κοινωνίες των ευρωπαϊκών και άλλων κρατών, σε οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό και πολιτισμικό επίπεδο.

Συνοπτικό Διάγραμμα Διαλέξεων

1. Εισαγωγή στην έννοια του «Ψυχρού Πολέμου»
2. Άνοδος του ναζισμού στην Ευρώπη και ο Β' ΠΠ
3. Το τέλος του Β' ΠΠ και ο μεταπολεμικός συσχετισμός δυνάμεων
4. Τα Βαλκάνια, ως πεδίο ανταγωνισμών
5. Παγίωση των συνασπισμών: Οι απαρχές του «Ψυχρού Πολέμου»
6. Το «Σχέδιο Μάρσαλ» και η οικονομική ανασυγκρότηση της Ευρώπης
7. Η «στρατιωτικοποίηση» του ανταγωνισμού
8. Το «εσωτερικό μέτωπο» του «Ψυχρού Πολέμου»
9. Η «πολιτιστική διπλωματία» των ΗΠΑ στην Ευρώπη
10. Εξεγέρσεις, επαναστάσεις και αντεπαναστάσεις: οι κοινωνίες σε αναβρασμό
11. Η δεκαετία του 1960: Πολιτικές διεργασίες και νέα κοινωνικά κινήματα
12. Η άνοδος και η πτώση της «Ύφεσης»
13. Το τέλος του «Ψυχρού Πολέμου» και οι συνέπειές του

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Φυσική παρουσία στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Συστηματική χρήση power point και αξιοποίηση σχετικού οπτικοακουστικού υλικού μέσω του διαδικτύου (ντοκιμαντέρ, ιστορικά αφιερώματα, συνεντεύξεις, κ.ά.)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση,</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50

<p>Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Μελέτη & Ανάλυση βιβλιογραφίας	50
	Διαδραστική Διδασκαλία	25
	Σύνολο Μαθήματος	125
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>		
<p>Στην τελική αξιολόγηση, λαμβάνεται υπόψιν η ενεργή συμμετοχή των φοιτητών/τριών στα Μαθήματα.</p> <p>Προαιρετική γραπτή εργασία (έως 3.000 λέξεις) και παρουσίασή της (ατομικά ή κατά ομάδες) κατά τη διάρκεια του Εξαμήνου.</p> <p>Γραπτές Εξετάσεις με 2 ερωτήσεις κρίσεως και ανάπτυξης (Ελληνικά)</p>		

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ευάνθης Χατζηβασιλείου, *Εισαγωγή στην Ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου*, Πατάκη, Αθήνα, 2010
2. John Lamberton Harper, *Ο Ψυχρός Πόλεμος*, Gutenberg, Αθήνα, 2021

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

3. Barbara Jelavich, *Ιστορία των Βαλκανίων II, 20ος αιώνας*, Πολύτροπον, 2006
4. Daniele Ganser, *Οι μυστικοί στρατοί του NATO. Η επιχείρηση Gladio και η τρομοκρατία στη δυτική Ευρώπη*, Antilogos, Αθήνα, 2007
5. Eric Hobsbawm, *Η εποχή των άκρων. Ο Σύντομος Εικοστός Αιώνας 1914-1991*, Θεμέλιο, Αθήνα, 2002
6. John Lewis Gaddis, *Ο Ψυχρός Πόλεμος: οι συμφωνίες, οι συγκρούσεις, τα ψέμματα, οι αλήθειες*, Παπαδόπουλος, Αθήνα, 2018
7. Odd Arne Westad, *Ο παγκόσμιος Ψυχρός Πόλεμος. Οι επεμβάσεις στον*

- Τρίτο Κόσμο και η διαμόρφωση της εποχής μας*, Πατάκη, Αθήνα, 2023
8. Odd Arne Westad, *Ο Ψυχρός Πόλεμος: μια παγκόσμια ιστορία*, Πατάκη, Αθήνα, 2021
 9. Peter Calvocoressi, *Η διεθνής πολιτική μετά το 1945*, 2 Τόμοι, Τουρίκη, Αθήνα, 2010
 10. Rajak Svetozar (επιμ.), *Τα Βαλκάνια στον Ψυχρό Πόλεμο*, Παπαδόπουλος, Αθήνα, 2019
 11. Serge Berstein-Pierre Milza, *Ιστορία της Ευρώπης. Διάσπαση και Ανοικοδόμηση της Ευρώπης, 1919 έως σήμερα*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 1997
 12. Stuart Miller, *Νεότερη και σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία*, Gutenberg, Αθήνα, 2018
 13. Tony Judt, *Η Ευρώπη μετά τον πόλεμο*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2012
 14. Βασίλης Μηνακάκης, *Μάης '68. Ρωγμή από το μέλλον*, ΚΨΜ, Αθήνα, 2018
 15. Γιάννης Γιανουλόπουλος, *Ο μεταπολεμικός κόσμος. Ελληνική και ευρωπαϊκή ιστορία (1945-1963)*, Παπαζήση, Αθήνα, 1992
 16. Γιώργος Σταθάκης, *Το Δόγμα Τρούμαν και το Σχέδιο Μάρσαλ*, Βιβλιόραμα, Αθήνα, 2004
 17. Ζηνοβία Λαλιούτη, *Ο «άλλος» Ψυχρός Πόλεμος. Η αμερικάνικη πολιτιστική διπλωματία στην Ελλάδα, 1953-1973*, ΠΕΚ, 2019
 18. Ζηνοβία Λαλιούτη, *Ο αντιαμερικανισμός στην Ελλάδα 1947-1989*, Ασίνη, Αθήνα, 2016
 19. Κυριάκος Κεντρωτής, *Μετά το «τέλος» της Ιστορίας*, Σιδέρης, Αθήνα, 2012
 20. Κώστας Λαναράς, *Ψυχρός Πόλεμος. Γεωπολιτική-Διπλωματία-Πυρηνική στρατηγική*, Επίκεντρο, Αθήνα, 2019
 21. Κώστας Σκολαρίκος, *«Ευρωκομμουνισμός»: Θεωρία και στρατηγική υπέρ του κεφαλαίου*, Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα, 2015
 22. Κωστής Καρπόζηλος, *Κόκκινη Αμερική. Έλληνες μετανάστες και το όραμα ενός Νέου Κόσμου, 1900-1950*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2017
 23. Λάμπρος Φλιτούρης, *Αποικιακές Αυτοκρατορίες. Η εξάπλωση της Ευρώπης στον κόσμο 16ος-20ος αι.*, Ασίνη, Αθήνα, 2015
 24. Μαρία Δαμηλάκου, *Ιστορία της Λατινικής Αμερικής. Από το τέλος της αποικιοκρατίας μέχρι σήμερα*, Αιώρα, Αθήνα, 2014
 25. Μιχάλης Λυμπεράτος, *Ζητήματα Εξουσίας. Από την Κίνα στην Ευρώπη και την Ελλάδα. Αριστερή στρατηγική και αντεπαναστάσεις μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο - Μια συγκριτική παράθεση*, Νότιος Άνεμος, Πέραμα, 2019
 26. Νίκος Παπαστρατηγάκης, *Εισαγωγή στην ιστορία της Σοβιετικής Ένωσης (1917-1991)*, Ηρόδοτος, Αθήνα, 2018
 27. Ρίτσαρντ Μπόγιερ-Χέρμπερτ Μορέ, *Η άγνωστη ιστορία του εργατικού κινήματος των ΗΠΑ. Από τον Εμφύλιο μέχρι το μακαρθισμό*, Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα, 2020
 28. Στρατής Μπουρνάζος, *Η ιστορία μιας ματαίωσης: Το CCF και ο Πολιτισμικός Ψυχρός Πόλεμος στην Ελλάδα (1950-1967)*, Αντίποδες, Αθήνα, 2024
 29. Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδας-ΥΔΙΑ, *Η Ελλάδα στο Μεταίχμιο ενός Νέου Κόσμου. Ψυχρός Πόλεμος-Δόγμα Truman-Σχέδιο Marshall (Μέσα από διπλωματικά και ιστορικά έγγραφα)*, Καστανιώτη, Αθήνα, 2002 (3 Τόμοι)

30. Φοίβος Οικονομίδης, *Το σύνδρομο του Οδυσσέα. Η αόρατη μάχη του Ψυχρού Πολέμου. Η ελληνική εμπειρία του 20ού αιώνα μέσα από την ιστορία της ανθρωπότητας*, ΚΨΜ, Αθήνα, 2018
31. Φοίβος Οικονομίδης, *Το παγκόσμιο παιχνίδι στα Βαλκάνια, Οι ελληνογιουγκοσλαβικές σχέσεις από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στον Ψυχρό Πόλεμο (1941-1960). Με αναφορές μέχρι τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας*, Μετρονόμος-Αλφειός, Αθήνα, 2015
32. Χαράλαμπος Παπασωτηρίου, *Η αμερικάνικη πολιτική από τον Φράνκλιν Ρούσβελτ στον Ντόναλντ Τραμπ*, Ποιότητα, Αθήνα, 2018